

Björlanda 233 ~~to 310~~
Arendal *dec 294*
Sonderingsgrävning
Grävningsrapport
Bedömning: stå. bopl.
Inv. nr 48931

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1970:14

Ark. Ark. Gbg. Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

Björlanda 233

Grävningsrapport, kopia

Arendal

Sonderingsgrävning

Inn. nr 4893/ 13:S 13 B O P L A T S O M R Å D E, S T E N Å L D E R

Rikt flintmaterial av blandad karaktär, huvudsakligen mesolitiskt,
samt ett kulturlager.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: (fig 1) Björlanda (Vikanområdet), Göteborgs stad, stadsäga 15:304.

Grävningstid: 5 - 7 oktober 1970.

Arbets tid i fält: 18 arkeologtimmar, 45 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: provområdets yta 3 500 kvm, med schakt undersökt yta 6 kvm.

TOPOGRAFI

Boplatsen var belägen på en tidigare odlad åker som vid undersökningstillfället var igenvuxen med gräs, ljung och tät slyvegetation. Boplatssområdet låg på en nivå av 22 - 25 m över havet i en liten nord-sydlig dalgång som vetter mot den större sänka i vilken Torslandavägen går. Boplatssområdet begränsades i söder av en stengärdesgård. På andra sidan om den ligger Makadambolagets stenkrossanläggning. Mitt i den lilla dalgången öster om boplatssområdet var en bäck.

TIDIGARE FYND

Från platsen har tidigare tillvaratagits flinta av två samlare dels Starke (boplats P) och G. Larsson. Båda samlingarna befinner sig i privat ägo men har registrerats på museet. Av arkivhandlingar att döma har Starke insamlat fynd från själva boplatssområdet dvs norr om gärdesgården medan G. Larssons fynd skulle härröra från området söder om gärdesgården. Sammanlagt har insamlats 175 föremål däribland 63 avslag. Bland Starkes fynd finns bl a 1 skivya, 2 mejslar, 19 kärnyxor, 6 kölskrapor, 5 spån, 3 handtagsskärnor och 62 avslag. I G. Larssons samling finns bl a 4 kärnyxor, 8 spån och 1 avslag.

ARBETSBESKRIVNING

På boplatssområdet grävdes 19 st provgropar 0,5 x 0,5 m stora samt 2 halvmeterbreda schakt 5 respektive 7 m långa. Gropar och schakt igenlades efter undersökningen.

GRÄVNINGSIKTTAGELSER

Läget av provgropar och schakt framgår av fig 12.

Profilen i schakt I visade följande lagerföljd (fig 13):

1. ploglager
2. stenig sand, fläckig och humusfärgad
3. kulturlager av mörk sand, något lerig och med kolbitar

4. något lerig finsand.

Lager 1 - 3 samt överdelen på 4 innehöll rikligt med slagen flinta mest i kulturlagret. I kulturlagret fanns en nergrävning utan iakttagbar stenkonstruktion. På kulturlagret fanns en härd (fig 13) med kol (fynd 22), sot och skörbrända stenar vilka var 0,05 - 0,15 m stora. Den kunde således inte säkert knytas till kulturlagret.

Profilen i schakt II visade samma lagerföljd dock utan nergrävningar. Däremot fanns i kulturlagret en stenpackning som i schaktet hade en längd av 1,5 m av ca 0,2 m stora stenar i ett till två lager. Jorden mellan stenarna var här något mörkare än i det övriga kulturlagret. Kulturlagret kunde endast iakttagas i schakten samt i provgrop 1 och 2.

FYNDBESKRIVNING

FYNDTABELL

Fynd nr	Grävn. enhet	Flinta redskap			Flinta avslag		Flinta övrig		Övrigt		
		art	st	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr
1-5	1	Pg 1	kärna	1	175	21	131	18	146		
			kärnavslag	1	6						
			knuta	1	32						
6-7	2	" 2				26	348	26	367		
8-11	3	" 3	kärnor	2	57						
			knuta	1	19	9	106	24	396		
12-13	4	" 4				14	114	17	315		
14-15	5	" 5				4	20	4	256		
16-17	6	" 6				2	6	15	75		
18-19	7	" 7				2	13	3	72		
20-21	8	" 8				5	56	9	73		
22-23	9	" 9				6	37	6	197		
24-25	10	" 10				15	36	24	346		
26-27	11	" 11				6	26	8	87		
28-29	12					6	16	10	78		
30-31	13					6	13	10	67		
32	14							4	86		
33-34	15					11	34	44	435		
35-36	16					9	50	27	299		
	vak										
37-39	18		kärna	1	36	14	58	27	128		
40-41	19					1	7	3	32		
	vak										
42-45	21	Sch.I	kärnor	8	210						
			knutor	6	220						
			handtags-								
			kärnor	2	19						
			tillsl.								
			flintst.	1	33						

forts.

forts.

Fynd nr	Grävn. enhet	Flinta redskap			Flinta avslag		Flinta övrig		Övrigt		
		art	st	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr
:46-52	21	Sch.I	skrapor	2	20						
			kniv	1	14						
			spån m.ret.	1	8						
			avsl.m.ret.								
			spets	1	26						
			avsl.m.ret.	2	50	422	3170	387	7960		
:53	22	Sch.I									
:54-61	23	Sch.II	kärnor	5	216						
			knutor	4	273						
			tillsl.								
			flintstycke	4	137						
			mikrospån	1	1						
			kniv	1	10						
			avsl.m.ret.	4	77	246	2578	219	5350		
Summa				50		826	6819	885	16765		

SAMMANFATTNING AV HELA FYNDMATERIALET

FLINTA

knackstenar

--

kärnor

kärnavslag 1 st
 kärnor 17 st
 knutor 12 st
 handtags-
 kärnor 2 st

kärnredskap
tillhuggna

tillslaget
 flintstycke 5 st

kärnredskap
flathuggna

--

kärnredskap
slipade

--

obearbetade avslag

mikrospån 1 st
 avslag 826 st

avslagsredskap
tillhuggna

avslag m.
 retusch 6 st
 skrapor 2 st
 kniv 2 st
 spån m.ret. 1 st
 avsl.m.ret.
 spets 1 st

avslagsredskap
flathuggna

--

avslagsredskap
slipade

--

övrig flinta

885 st

BERGART

--

KVARTS

--

ÖVRIGT

kol

26 gr

Flintan är av växlande karaktär och till stor del vitpatinerad. Avslagen är endast i ringa grad svallade medan den övriga flintan är kraftigt svallad. Största delen av flintan är grovkornig, matt flinta men blank och mörk flinta förekommer. Bland avslagen förekommer endast ett litet fåtal spån. Kärnorna utgörs av oregelbundet tillslagna klumpar.

SAMMANFATTNING, DATERING OCH UTVÄRDERING

Platsen har visat sig innehålla dels ett mycket rikt flintmaterial och dels ett kulturlager. Det nu undersökta boplatssområdet utgör antagligen en del av ett tidigare större boplatssområde som med ledning av tidigare ytfynd sträckt sig längre åt söder dvs inom Makadambolagets område.

Lagerföljden torde kunna tolkas så att kulturlagret utbildats före postglaciala maximum och sedan vid den postglaciala transgressionen delvis blivit omrört men framför allt överlagrat av sand och grus (lager 2). Platsen har sedan varit föremål för en senare bosättning eller vistelse. För detta talar dels flintmaterialet, vilket är av blandad karaktär, dels härden i schakt I. Flintmaterialet torde i huvudsak vara senmesolitiskt, åtminstone kan inga klara neolitiska inslag spåras.